

POSTANOWIENIE

12 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka

na posiedzeniu niejawnym 12 lutego 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa B.S.

przeciwko S. spółce akcyjnej w S.

o odszkodowanie,

na skutek skargi kasacyjnej S. spółki akcyjnej w S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z 23 grudnia 2024 r., I ACa 3815/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od S. spółki akcyjnej w S. na rzecz B.S. kwotę 5400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 23 grudnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi, w sprawie z powództwa B.S. przeciwko S. spółce akcyjnej w S. o zapłatę, zmienił na skutek apelacji powódki wyrok Sądu Okręgowego w Sieradzu z 13 października 2023 r. w ten sposób, że: zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 700 851 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 8 września 2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 266 275,86 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 18 września 2021 r. do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałej części (pkt I); orzekł o kosztach

zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym i kosztach sądowych (pkt II i III).

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła strona pozwana, wskazując na naruszenie art. 481 § 1 w zw. z art. 455 k.c. oraz w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (dalej: „u.u.o.”); art. 363 § 2 k.c.; art. 817 § 2 k.c. w zw. z art. 14 ust. 2 i 3 u.u.o.; art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 363 § 2 k.c.; art. 5 k.c., a także art. 316 k.p.c. w zw. z art. 327¹ § 1 k.p.c. przy zastosowaniu art. 391 k.p.c. oraz art. 227 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

3. Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na występowanie w sprawie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącej w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne wyrażające się w potrzebie wyjaśnienia, czy dopuszczalne jest zasądzenie przez sąd odsetek za stan opóźnienia w spełnieniu świadczenia ubezpieczeniowego za okres poprzedzający dzień wyrokowania, w sytuacji gdy ubezpieczyciel spełnił świadczenie w uzasadnionej jego zdaniem wysokości albo poinformował na piśmie osobę występującą z roszczeniem w ustawowym terminie, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia, a sąd na skutek wytoczenia powództwa przez uprawnionego z umowy ubezpieczenia zasądza odszkodowanie, czy też zadośćuczynienie, uwzględniając wszystkie okoliczności stanu faktycznego, w tym możliwe skutki, jakie mogą pojawić się w przyszłości, i w sytuacji, gdy pomiędzy datą wymagalności a datą wyrokowania dojdzie do zwiększenia się rozmiarów uszczerbku lub wzrostu cen i gdy sąd w wyroku bierze pod uwagę aktualny na dzień zamknięcia rozprawy stan spraw oraz poziom cen z tej samej daty.

Strona pozwana wskazała również, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów w zakresie problematyki sformułowanej jako istotne zagadnienie prawne.

Zdaniem skarżącej skarga kasacyjna jest nadto oczywiście zasadna, z uwagi na zaniechanie przez Sąd drugiej instancji ponownego i wszechstronnego merytorycznego rozpoznania sprawy. Sąd Apelacyjny nie uwzględnił wszystkich okoliczności stanu faktycznego istotnych dla wydania wyroku, pominął merytoryczne zarzuty strony pozwanej, nie dopatrył się w czynnościach procesowych powódki nadużycia, zaniechał zastosowania właściwych przepisów prawa materialnego, co doprowadziło do wydania orzeczenia wbrew stanowi faktycznemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie

Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

5. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na potrzebie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.)

wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co powoduje konieczność przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, i z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

6. Skarga kasacyjna strony pozwanej nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżąca skutecznie wykazała, iż w sprawie zachodzą powołane przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego problematyka dopuszczalności zasądzenia przez sąd odsetek za stan opóźnienia w spełnieniu świadczenia ubezpieczeniowego za okres poprzedzający dzień wyrokowania.

Skarżąca trafnie wskazała, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego zauważalna jest różnorodność poglądów odnośnie do wskazywania daty, od której należy liczyć należne poszkodowanemu odsetki. Przeglądu stanowisk dokonał Sąd Najwyższy przykładowo w wyroku z 17 czerwca 2010 r., III CSK 308/09. Wyróżniono trzy poglądy. Według pierwszego zobowiązany do naprawienia szkody popada w opóźnienie, ze skutkami wynikającymi z art. 481 § 1 k.c., od dnia wezwania go przez poszkodowanego do zapłaty odszkodowania bez względu na to, z jakiej daty ceny są podstawą ustalenia wysokości odszkodowania. Stanowisko to uzasadniane jest tym, że obecnie funkcja odszkodowawcza odsetek przeważa nad ich funkcją waloryzacyjną, a zasądzenie odsetek od daty wyrokowania prowadzi w istocie do ich umorzenia za okres przed datą wyroku, co jest nieuzasadnionym uprzywilejowaniem dłużnika (np. wyrok SN z 16 lipca 2004 r., I CK 83/04).

Zgodnie z drugim poglądem przyjmuje się, że w wypadku ustalenia wysokości odszkodowania na podstawie cen z daty wyrokowania albo z innej daty od tych dat należą się wierzycielowi odsetki. Tę koncepcję uzasadniają argumenty wskazujące, że odszkodowanie staje się wymagalne od daty stanowiącej podstawę ustalenia wysokości odszkodowania – zasadniczo od chwili wyrokowania przez sąd, i z tą też chwilą dłużnik popada w stan opóźnienia w jego zapłacie, ponieważ wyrok ustalający odszkodowanie według cen z chwili wyrokowania bądź z innej daty ma charakter kształtujący. W konsekwencji dopiero od chwili określenia wysokości odszkodowania przez sąd możliwe jest obarczenie dłużnika negatywnymi skutkami prawnymi, wynikającymi z art. 481 § 1 k.c. za spełnienie tak określonego świadczenia z opóźnieniem, a data wymagalności roszczenia odszkodowawczego nie jest tożsama z datą popadnięcia dłużnika w stan opóźnienia w zapłacie odszkodowania. Ponadto zachodzi zbieżność funkcji kompensacyjnej – wynikającej z art. 481 § 1 i 2 oraz art. 363 § 2 k.c. – której celem jest zapewnienie poszkodowanemu pełnego odszkodowania przez waloryzację jego wysokości, co powinno zapewnić mu naprawienie w pełni doznanej szkody. Zasądzenie odszkodowania wraz z odsetkami za czas opóźnienia nie może powodować wzbogacenia się poszkodowanego kosztem osoby odpowiedzialnej za naprawienie szkody, do czego mogłoby dojść, gdyby poszkodowany otrzymał nie tylko odszkodowanie wyrównujące mu doznaną szkodę, ale również dodatkową korzyść w postaci wysokich odsetek ustawowych (uchwały SN z 31 stycznia 1994 r., III CZP 184/93, OSNC 1994, nr 7-8, poz. 155, oraz z 6 września 1994 r., III CZP 105/94, OSNC 1995, nr 2, poz. 26; wyroki SN: z 27 marca 2001 r., IV CKN 297/00; z 8 maja 2003 r., II CKN 66/01; z 21 listopada 2003 r., II CK 239/02, oraz z 9 maja 2008 r., III CSK 17/08).

Trzecie stanowisko akcentuje potrzebę stosowania mechanizmu korygującego, który w wypadku ustalenia wysokości odszkodowania według cen z daty wyrokowania nie pozbawi poszkodowanego ani odsetek ustawowych od daty wymagalności odszkodowania wyrażonego sumą pieniężną ustaloną według cen z tej daty, ani odsetek ustawowych od przyznanego odszkodowania od daty jego zasądzenia (uchwała SN z 19 marca 1998 r., III CZP 72/97, OSNC 1998, nr 9, poz. 133).

Jednocześnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się również, że zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie za okres wcześniejszy (przed dniem wyrokowania) można rozważać tylko w sytuacji, w której z dokonanych w sprawie ustaleń wynika, iż wysokość zasądzzonego świadczenia pieniężnego, od którego należą się odsetki, była aktualna nie tylko na chwilę wyrokowania, ale także w okresie poprzedzającym datę wyrokowania sądu, gdy wezwano dłużnika o zapłatę tej kwoty. W przeciwnym przypadku może dojść do uprzywilejowania wierzyciela, który może osiągnąć podwójną korzyść – zarówno przez waloryzację świadczenia przez ustalenie jego wysokości według cen z chwili wyrokowania, jak i przez zasądzenie odsetek, które pełnią też funkcję zmierzającą do zapobieżenia skutkom spadku wartości świadczenia pieniężnego, za okres poprzedzający tę datę (postanowienie SN z 27 listopada 2024 r., I CSK 3693/23).

Problematyka, na którą wskazuje skarżąca, była już wielokrotnie podejmowana w orzecznictwie sądowym, ale równocześnie jest w znacznej mierze determinowana okolicznościami faktycznymi danej sprawy. Różnorodność poglądów w orzecznictwie nie stanowi w tym przypadku o istnieniu istotnego problemu prawnego czy o rozbieżnościach orzeczniczych, lecz o mnogości rozmaitych sytuacji, które uzasadniają różny wynik orzeczniczy.

Z uzasadnienia wyroku zaskarżonego skargą kasacyjną wynika, że Sąd drugiej instancji uznał, iż materiał dowodowy sprawy potwierdza dokonanie formalnego zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi i oświadczenie strony pozwanej o odmowie uznania jakichkolwiek roszczeń powódki. Powódka przed rozpoczęciem postępowania ani w trakcie postępowania sądowego przed sądami powszechnymi nie otrzymała od ubezpieczyciela – profesjonalnego podmiotu prowadzącego działalność ubezpieczeniową – jakiegokolwiek kwoty, która pozwalałaby choćby na zabezpieczenie pogorzeliska przed dalszą degradacją czy kradzieżami mienia ze spalonego budynku, w sytuacji gdy do zaistnienia szkody pożarowej doszło w nocy z 22 na 23 marca 2016 r., a wyrok pierwszej instancji zapadł 13 października 2023 r. Powódka została zatem zmuszona do wystąpienia na drogę postępowania sądowego przez ubezpieczyciela, który bezpodstawnie odmówił wypłaty należnego odszkodowania. Okoliczności te doprowadziły Sąd Apelacyjny do wniosku, że zasadne będzie, aby odsetki na rzecz powódki zostały zasądzone także za okres

poprzedzający datę wyrokowania, a swoje stanowisko Sąd odwoławczy szeroko uzasadnił.

Skarżąca nie zgadza się z takim rozumowaniem i przedstawia własną ocenę rozstrzygnięcia. Problematyka podana przez skarżącą w ramach sformułowania istotnego zagadnienia prawnego stanowi jednak jedynie polemikę ze stanowiskiem Sądu drugiej instancji.

Podobnie nie można uznać, że strona pozwana wykazała, iż w sprawie zachodzi przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Podana przez skarżącą argumentacja stanowi w istocie powtórzenie rozważań dotyczących wykazania istotnego zagadnienia prawnego, w związku z czym nie zasługuje na uwzględnienie, z powodów podanych powyżej.

7. Odnosząc się do powołanej przez skarżącą oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, wskazać trzeba, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, iż uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, jako przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania, wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia SN z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12).

Skarga kasacyjna w niniejszej sprawie nie zawiera argumentów uzasadniających stwierdzenie występowania tak rozumianej oczywistej zasadności. Skarżąca nie wykazała oczywistego naruszenia przepisów prawa, ograniczając się

do ogólnego zanegowania rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji oraz próby podważenia ustalonego w sprawie stanu faktycznego. Uszło uwagi strony pozwanej, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez sądy *meriti* ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia oznaczają niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

8. Według Sądu Najwyższego nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

9. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 *a contrario* k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. oraz w zw. z § 2 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Joanna Misztal-Konecka

(R.N.)

[a.ł]